

Svenska med didaktisk inriktning

Swedish with a Didactic Emphasis

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: LSD30A

Version: 4.0

Fastställd av: Institutionsstyrelsens kursplaneutskott 2010-01-11

Gäller från: VT 2010

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Svenska/Nordiska Språk

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt lägst betyg G/3 Sv B/Sv2 B, En B, Hi A, Ma A och Sh A.

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Kursen belyser och problematiserar svenskämnet utifrån ett historiskt, lingvistiskt och didaktiskt perspektiv. Gällande styrdokument i skolämnet svenska granskas och tolkas utifrån ett både ämnesteoritiskt och didaktiskt perspektiv med särskild tonvikt på frågor rörande skolans uppdrag, förutsättningar och möjligheter att stimulera elevens språkutveckling samt främja läslust. Fokus vilar dels på språkets uppbyggnad och kommunikativa kapacitet, där såväl verbala som ickeverbala strategier belyses och analyseras, dels på frågor rörande olika texters form och struktur kopplat till ett funktionssammanhang. Kursen betonar även vikten av en helhetssyn på språket, där tala, lyssna, läsa och skriva samverkar. Vikt kommer att läggas vid studentens egen skrivprocess, vilken relateras till den kommande yrkesverksamheten. Här kommer kravet på en grundläggande kännedom om det svenska språkets fonologiska, morfologiska, syntaktiska, semantiska och grammatiska struktur samt förmågan att uttrycka sig väl i tal och skrift att understrykas och efterfrågas.

Mål

Studenten ska efter kursen kunna

- redogöra för innehållet i de nationella styrdokument som är relevanta för svenskämnet
- redogöra för vad som avses med att anlägga ett vetenskapligt perspektiv på planering, genomförande och utvärdering av undervisning i ämnet svenska för senare åldrar
- belysa den historiska utveckling skolämnet svenska genomgått samt beskriva ämnets nuvarande konstruktion och innehåll
- beskriva hur mänskligt språk i allmänhet och det svenska språket i synnerhet är uppbyggt och fungerar, såväl fonologiskt, morfologiskt, syntaktiskt, semantiskt och grammatiskt som pragmatiskt
- bearbeta texter till innehåll och form, såväl andras som egna efter respons, samt tillämpa svenska språkets grundläggande grammatiska regler i en egenhändigt skriven text på ett korrekt och nyanserat språk
- synliggöra sambandet mellan språkliga beteenden och individers och grupperns möjligheter att fungera i och medverka till ett demokratiskt samhälle präglat av hållbar utveckling
- jämföra olika teorier om hur vi tillägnar oss och utvecklar vårt språk i tal och skrift samt problematisera dessa utifrån ett didaktiskt perspektiv
- redogöra för olika textarters uppbyggnad och funktion, samt hur dessa kan utnyttjas för främjande av elevers språkutveckling
- tillämpa grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi
- i rapportform redovisa en granskning av olika läromedel för svenskämnet med avseende på språkliga processer
- använda IT både för egen dokumentation och för undervisning

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier och studiegruppsarbete samt enskilt skrivande i digital skrivportfölj och yrkesdagbok.Handledning av ett fördjupningsarbete.

Undervisningen bedrivs på svenska. Dock kan undervisning på engelska förekomma om kursansvarig anser det nödvändigt.

Examinationsformer och betygsskala

Muntliga seminarieuppgifter i grupp, enskilda skrivportföljuppgifter, skriftliga tentamina samt en skriftlig fördjupningsuppgift.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Värdering sker efter avslutad kurs. Kontinuerlig värdering sker under kursen gång och synpunkter från studenterna beaktas vid utformningen av kursen.

Övrigt

Kursen ges som fristående.

Bilaga: Litteraturlista för Svenska med didaktisk inriktning (LSD30A)

- Adelmann, Kent (2002). *Att lyssna till röster*. Avhandlingar från Lärarutbildningen, Malmö högskola. Malmö Studies in Educational Studies No 4. Tillgänglig: <<http://hdl.handle.net/2043/6400>> (s. 267-278) (17 s.)
- Backlund, Berit (1997). *Med tanke på talet*. Lund: Studentlitteratur (197 s.)
- Bergöö, Kerstin, Jönsson, Karin & Nilsson, Jan (1997). *Skrivutveckling och undervisning*. Lund: Studentlitteratur. (198 s.)
- Bolander, Marie. (2005). *Funktionell svensk grammatik*. Stockholm: Liber AB. (224 s.)
- Brodow, Bengt, Nilsson, Nils-Erik & Ullström, Sten-Olof (2000). *Retoriken kring grammatiken. Didaktiska perspektiv på skolgrammatik*. Lund: Studentlitteratur. (170 s.)
- Brodow, Bengt & Rininsland, Kristina (2005). *Att arbeta med skönlitteratur i skolan: praktik och teori*. Lund: Studentlitteratur. (267 s.)
- Chambers, Aidan (2003 [1998]). *Böcker inom oss. Om boksamtal*. Stockholm: Norstedts. (165 s.)
- Einarsson, Jan (2004). *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur, kap 1, 7, 8, 10, 13 (150 s.)
- Elbro, Carsten (2004). *Läsning och läsundervisning*. Stockholm: Liber. (219 s.)
- Elmfeldt, Johan & Erixon, Per-Olof (2007). *Skrift i rörelse. Om genrer och kommunikativa förmåga i skola och medielandskap*. Stockholm/Steag: Symposion. (296 s.)
- Gibbons, Pauline (2009[2002]). *Stärk språket, stärk lärandet*. 2: utgåvan. Stockholm: Hallgren & Fallgren Studieförlag. (207 s.)
- Heard, Georgia (1993, 2:a uppl). *Allt gott på jorden och i solen*. Göteborg: Daidalos. (191 s.)
- Heith, Anne (2006). *Texter-medier-kontexter: introduktion till textanalys i svenskundervisningen på grundskolan och i gymnasiet*. Lund: Studentlitteratur, kap. 1, 2 (s. 37-50) 4, 7 (s. 187-212) (89 s.)
- Kepler, Lars (2009). *Hypnotisören*. Stockholm: Albert Bonniers förlag. (572 s.)
- Langer, Judith (2005 [1995]). *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos, kap 1-3 (49 s.)
- Lindfors, Kerstin & Munkby, Anna-Karin (2000). *Retoriken i grundskolan*. Stockholm: Fortbildningsförlagen (40 s.)
- Liberg, Caroline (2002). Att lära i en vidgad språklig rymd – ett språkdidaktiskt perspektiv, i *Språk och lärande*. Rapport från ASLA:s höstsymposium, Karlstad universitet, 7-8 november 2002. ASLA:s skriftserie (16 s.)
- Lundberg, Ingvar (2006). *Konsten att läsa faktatexter*. Stockholm: Natur & Kultur. (46 s.)
- Nikolajeva, Maria (2004). *Barnbokens byggklossar*. Lund: Studentlitteratur. (299 s.)
- Norlund, Anita (2009). *Kritisk sakprosaläsning på gymnasiet – Didaktiska perspektiv på läroböcker, lärare och nationella prov*. Göteborg Studies in Educational Sciences 273. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis. Tillgänglig: <<http://hdl.handle.net/2077/18958>> (s. 19-29, 77-138, 153-171, 175, 187)
- Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva (2005): *Bedömning av elevtext: en modell för analys*. Stockholm: Natur och Kultur. (188 s.)
- Renberg, Bo (2006). *Språkets mirakel*. Stockholm: Liber AB. (288 s.)
- Skiöld, Bo-Arne (1992). En talande tystnad. Något om tysthet som varningssignal och handikapp. I *Tal och samtal*, Strömquist, Siv. (1992, red.). Lund: Studentlitteratur (15 s.)
- Skolverket (2006). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94*. Stockholm: Fritzes. Tillgänglig: <<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069>> (20 s.)

Skolverket (2006). Skolverket (2000). *Grundskolan. Kursplaner och betygskriterier, "kursplan för svenska"*, Stockholm: Fritzes. Tillgänglig:
<<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069>> (6 s.)

Teleman, Ulf (1991). *Lära svenska. Om språkbruk och modersmålsundervisning*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (123 s.)

Templeton, John J & Pikulski, Shane (2004). Teaching and developing vocabulary: Key to long-term reading success. *Current Research in Reading/Language Arts*, Houghton Mifflin Company. Tillgänglig:
<<http://www.lexingtons.org/Teaching%20and%20Developing%20Vocabulary.pdf>> (12 s.)

Wolf, Lars (1997). *Till dig en blå tussilago*. Lund: Studentlitteratur. (127 s.)

Referenslitteratur

Artén, Anna & Widerberg, Siv (red.) (2005). *Kärlek och uppror. 210 dikter för unga människor*. Stockholm: En bok för alla. (295 s.)

Cassirer, Peter (2003). *Stil, stilistik & stilanalys*. Stockholm: Natur och kultur. (287 s.)

Gustafsson, Lars (red.) (1978 el senare). *Svensk dikt. Från Trollformler till Lars Norén*. Stockholm: Wahlström & Widstrand. (580 s.)

Strömqvist, Siv (2006). *Skrivboken. Skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier*. Malmö: Gleerup. (240 s.)

Språkriktighetsboken. (2005). Skrifter utgivna av svenska språknämnden 93. Stockholm: Svenska språknämnden och Norstedts Akademiska Förlag. (413 s.)

Svenska skrivregler. (1991, el senare). Skrifter utgivna av svenska språknämnden 77. Uppsala: Svenska språknämnden och Wahlströms & Widstrands förlag. (150 s.)

Widerberg, Gertrud & Widerberg, Siv (red.) (1986, el senare). *Barnens versbok. Älskade dikter att läsa om och om igen*. Stockholm: En bok för alla. (261 s.)

Samt skönlitteratur och stencilerat material för metodfrågor.